

DRS. TACO VAN HOEK IS SINDS 2006 DIRECTEUR VAN HET ECONOMISCH INSTITUUT BOUWNIJVERHEID (EIB). VOORDIEN MAAKTE HIJ DEEL UIT VAN DE DIRECTIE VAN HET CENTRAAL PLANBUREAU.

Einde van de recessie?

Het CBS heeft aangegeven dat de Nederlandse economie uit het dal raakt en er van kwartaal op kwartaal weer een, zij het zeer bescheiden, groei is waar te nemen. Kunnen we nu ook voor de bouw rekening houden met een sneller herstel dan tot nu toe verwacht?

De kans hierop is helaas gering. Ten eerste is de bouwproductie in het derde kwartaal weer verder gedaald. Ten opzichte van het derde kwartaal van vorig jaar is de daling van de bouwproductie zelfs het meest omvangrijk van alle sectoren. De toegevoegde waarde lag 8% lager dan in het derde kwartaal van 2008. Deze ontwikkeling lag overigens in de lijn van de verwachtingen. In de eerste helft van 2009 was de daling van de toegevoegde waarde nog minder omvangrijk, zodat de raming van het EIB voor heel 2009 nauw aansluit bij de realisaties tot nu toe. In de raming gaan we uit van een gemiddelde productiedaling van 5,5% dit jaar en daar lijken we inderdaad op af te stevenen. Het feit dat de productie van kwartaal op kwartaal in de bouw steeds verder terugloopt is eveneens in lijn met de verwachtingen. Voor 2010 is het beeld dan ook onveranderd ongunstig en houden we rekening met een additioneel productieverlies - ten opzichte van 2009 - van 10%.

Ook het beeld van de werkgelegenheid is ongunstig en zal de komende tijd verder verslechteren. Dit heeft uiteraard te maken met het verder wegzakken van productie, maar ook met het gegeven dat de werkgelegenheid altijd met enige vertraging reageert op de productie. Via beide kanalen zal de werkgelegenheid nog geruime tijd onder druk staan en pas in 2011 verwachten we dat het banenverlies tot staan wordt gebracht.

Het enige lichtpuntje is dat aan de daling van de orderportefeuilles in de B&U nu gaandeweg een einde lijkt te zijn gekomen en dat de orderportefeuilles in de GWW zelfs al enkele maanden weer toenemen. Daarmee is in ieder geval de kans op een nog sterkere terugval van de bouwproductie, in vergelijking met de ramingen, niet toegenomen. Dit is echter een schrale troost voor bedrijven die nu al in de problemen zitten en voor werknemers die hun baan hebben verloren of nog gaan verliezen in de komende tijd. Voor de bouw is het einde van de recessie helaas nog niet aanstaande.

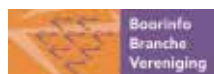
Taco van Hoek

Aannemersfederatie Nederland Bouw en Infra behartigt de belangen van de onderstaande brancheorganisaties. Meer informatie op www.aannemersfederatie.nl

AANNEMERS VERENIGING METSELWERKEN
Telefoon: (030) 603 27 97
E-mail: secretariaat@avmmetselwerken.nl
www.avmmetselwerken.nl

BOORINFO BRANCHE VERENIGING
Telefoon: (0543) 76 90 06
E-mail: info@boorinfo.nl
www.boorinfo.nl

BOND VAN AANNEMERS VAN TEGELWERKEN IN NEDERLAND
Telefoon: (0548) 53 85 05
Email: bondsburro@bovatin.nl
www.bovatin.nl

HET HELLENDE DAK
Telefoon: (030) 634 34 54
E-mail: secretariaat@hhd.nl
www.hhd.nl

ONDERNEMERSORGANISATIE MKB BOUW
Telefoon: (030) 603 62 39
E-mail: secretariaat@mkkbouw.nl
www.mkkbouw.nl

VERENIGING VAN INFRABEDRIJVEN MKB INFRA
Telefoon: (030) 603 79 14
E-mail: secretariaat@mkb-infra.nl
www.mkb-infra.nl

NOORDELIJKE VERENIGING BURGERLIJKE EN UTILITEITSBOUW
Telefoon: (0522) 47 03 39
E-mail: info@nvbu.nl
www.nvbu.nl

NEDERLANDSE VERENIGING VAN KITVERWERKENDE BEDRIJVEN
Telefoon: (0299) 68 26 12
E-mail: info@nvkit.org
www.nvkit.org

VAKFEDERATIE RIETDEKKERS
Telefoon: (033) 246 44 50
E-mail: vakfederatie@riet.com
www.riet.com

VERENIGING AANNEMERS SLOOP
Telefoon: (0345) 58 50 38
E-mail: info@sloopaannemers.nl
www.sloopaannemers.nl

VERENIGING VAN KALKZANDSTEEN LIJMBEDRIJVEN
Telefoon: (0318) 54 73 97
E-mail: info@vkl-web.nl
www.vkl-web.nl

VERENIGING NEDERLANDSE VOEGBEDRIJVEN
Telefoon: (030) 638 19 38
E-mail: secretariaat@vnnv-voeg.nl
www.vnnv-voeg.nl

VERENIGING VAN STEIGER-, HOOGWERK- EN BETONBEKISTINGSBEDRIJVEN
Telefoon: (079) 353 12 66
E-mail: info@vsb-online.nl
www.vsb-online.nl

VERENIGING WAPENINGSSTAAL NEDERLAND
Telefoon: (030) 638 19 39
E-mail: secretariaat@wapned.nl
www.wapned.nl

DE ZINKMEESTERS
Telefoon: (040) 842 81 10
E-mail: info@zinkmeesters.nl
www.zinkmeesters.nl